

Утвърждавам:... ..

Маргарита Владимировна-директор

МЕХАНИЗЪМ

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДДРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДГ"КАЛИНКА" –с. КЕСАРЕВО, обл. В. ТЪРНОВО

На основание чл. 174, ал. 1 от Закона за училищното и предучилищното образование

Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие

Чл. 1. Подкрепата за личностно развитие на децата се организира и осигурява в съответствие с утвърдените областни и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Чл. 2. Детската градина, включва в годишния план за дейността си видовете дейности, сроковете и отговорниците за предоставяне на подкрепата за личностно развитие.

Чл. 3. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата със заповед на директора на детската градина в началото на всяка учебна година се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и дейностите с родителите.

Чл. 4. (1) Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на детето в детската градина съобразно индивидуалните му потребности.

(2) Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете в детската градина .

Чл. 5. Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към всички деца в групата и гарантира участието и изживянето им в образователния процес и в дейността на детската градина, включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. занимания по интереси;
3. грижа за здравето;
4. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
5. поощряване с морални и материални награди;
6. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
7. логопедична работа.

Чл. 6. (1) Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и включва:

1. обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
2. прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие;
3. индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.

(3) Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват в детските градини, и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от ЗПУО – в домашни или болнични условия.

(4) За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детските градини работят психолог, логопед, ресурсни учители и други специалисти според потребностите на децата.

(5) **Общата подкрепа** за личностно развитие се предоставя от учителите и от други педагогически специалисти в детската градина, или в центъра за подкрепа за личностно развитие.

(6) **Допълнителната подкрепа** за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на детето, в който се определят конкретните дейности.

Документът се състои от две основни части – процедура за прилагането му и приложения, които дават основната структура на дейностите и мерките в процеса на подкрепа, които се осъществяват на равнище конкретно дете и на равнище развитие, включването на родителите като част от екипа за подкрепа, както и се очертават основните ресурси, които ДГ трябва да осигури за ефективна подкрепа.

Обща подкрепа за личностно развитие, получават ВСИЧКИ деца и ученици в детската градина и училището.

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Какви са формите на обща подкрепа:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. занимания по интереси;
3. грижа за здравето въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина;
4. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения, се изразява във включване на отделни деца в дейности, според техните потребности, установени след ранното оценяване, като:

1. обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- (2) Обучението чрез допълнителни модули е насочено към деца, за които българският език не е майчин или които не владеят добре български език.

. (3) Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца в подготвителните групи за задължително предучилищно образование, за които българският език не е майчин, е задължително и се осъществява в педагогически ситуации в съответствие с държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език.

Обучението по БЕЛ за всички деца, които имат затруднения с владенето на български език, се осъществява с изпълнението на Проект „Силен старт“ - дейност 4.1 и дейност 4.2 . Обучението по Проекта се извършва с програма-разпределение, интегрирана с останалите образователни направления .

(4) Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца, които не владеят добре български език, се осъществява в педагогическите ситуации над минималния общ седмичен брой, определени за постигане на компетентностите в съответната възрастова група в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) В съответствие с доклада по ал. 7 обучението по ал. 2 може се провежда и в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие през неучебното време с обща продължителност не повече от 20 астрономически часа, разпределени в два модула по 30 минути дневно.

(6) За провеждане на обучението по ал. 5 директорът на детската градина, съответно училището, уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на детето.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 18.12.2018 г.) За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад в електронен или хартиен вид до директора в края на учебната година. **Материалите, становищата и докладът са част от детското портфолио.** Отчетеният напредък и препоръките от доклада се отразяват в личното образователно дело на детето.

2. прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие;

3. индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.

Дейността по т. 1 се извършва от учителите в групата в детската градина, а по т. 2 и т. 3 – от психолог, логопед или от други педагогически специалисти при необходимост – рехабилитатор на слуха и говора и други.

Учителите в групата установяват напредъка на всяко дете, което включено в дейности по общата подкрепа за личностно развитие, насочена към превенцията на обучителните затруднения, поне два пъти в рамките на учебната година, въз основа на материали от дейността му – рисунки и други творчески работи на детето, както и в резултат на писмени становища от логопеда, психолога или от друг специалист за развитието на детето.

За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад до директора. Материалите, становищата и докладът се съхраняват в детското портфолио и в личното образователно дело на детето.

Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения :

Старт: инициатива на учител и/или друг специалист или родител. Класният ръководител/учителят в група свиква екип, с участието на учител на детето, член на координиращия екип на училището/детската градина и друг специалист при необходимост.

Стъпки след стартиране:

Стъпка 1. Екипът изслушва учител/родител или специалист, иницирал начало на процедурата – събира се информация от входните равнища по образователни направления, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието на отделни деца;

Източници на информация:

1. сведения от педагогически специалисти за силните страни на децата, които срещат затруднения в обучението, и на индивидуалните им нагласи по отношение на ученето и участието в образователния процес и в дейността на институцията;
2. сведения от педагогически специалисти или от социален работник в детската градина за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези деца или ученици;
3. данните от информацията, която придружава тези деца от детската градина, включително за предоставяни дейности по обща подкрепа за личностно развитие в детската градина;

Стъпка 2. Екипът се запознава се с документи релевантни със случая; данните от установяването на готовността на тези деца за училище, от логопедично изследване, портфолио и други.

Стъпка 3. Екипът оценява силните страни на детето и потребността от обща и/или допълнителна подкрепа;

I. При оценка за обща подкрепа – решение за обща подкрепа.

Кога се взима такова решение:

1. Когато се установят затруднения в обучението на детето и/или има рискови фактори в средата, които може да повлияят на обучението му, но които все още не изискват предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;
2. Когато се установи, че дете напредва значително по-бързо в обучението и развитието си от децата или учениците на неговата възраст.;

II .При оценка за допълнителна подкрепа – стартира процедура 2

Стъпка 4 Определяне на конкретни мерки:

Конкретните мерки изискват:

1. Определяне на конкретна цел – какво затруднение трябва да се преодолее;
2. Определяне на конкретни стъпки за преодоляване на затруднението – чрез допълнително обучение, консултации, логопедична работа, работа в учебните часове и други;
3. Определяне на срок и описание на резултатите от работата в края на поставения срок – постигнат напредък, преодоляно или непреодоляно затруднение, насочване за оценка на индивидуалните потребности от екип за подкрепа за личностно развитие и други;

Стъпка 5 Прилагане на конкретните мерки :

Конкретните мерки се предприемат от учителите в групата на детето , в екипна работа с другите педагогически специалисти до 14 дни от установяването на случаите.

Координацията на изпълнението на конкретните мерки се осъществява от учителите в групата на детето .Дейностите задължително се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на децата, като продължителността им в зависимост от възможностите на детската градина, но не по-малко от 2 седмици при седмична заетост до 20 учебни часа.

Прилагане на конкретните мерки за обща подкрепа, се регистрират в Дневника на групата, /форма 3-58/като допълнителни ситуации и в Дневник за дейности за подкрепа на личностното развитие/форма 3/63.1.

Стъпка 6 . Преглед на напредъка :

Прегледът на напредъка се прави по инициатива на класен ръководител/учител в група, учител, родител или друг специалист.

Конкретните мерки се актуализират, променят или прекратяват след преглед на напредъка на развитието на детето, извършен от учителите в групата на детето , съвместно с други специалисти в детската градина или училището. В случаите когато дете получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца от началото на предоставянето на подкрепата, учителите в групата на детето, обсъждат с координиращия екип детската градина и с родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, насочването на детето или ученика за извършване на оценка на индивидуалните му потребности от екип за подкрепа за личностно развитие;

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА:

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане;

Работата по конкретен случай включва:

1. определяне на цели и действия, насочени към детето;
2. формулировка на случая;
3. изготвяне на план за подкрепа;
4. взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
5. постигнати резултати от работата по случая

Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика в детската градина или училището като от екипа се определя водещ на случая – педагогическия съветник или социалния работник, в детската градина.

Старт: инициатива на учител и/или друг специалист, родител или координиращ екип на училището/детската градина.

Стъпки след стартиране:

Стъпка 1. Създаване на екип за подкрепа за личностно развитие за конкретно дете или ученик в детската градина или училището със заповед на директора. В състава на екипа задължително участват психолог и/или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето или ученика. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето.

Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа. В работата на екипа на детето или ученика участва родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, а при необходимост и представител от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от центъра за подкрепа за личностно развитие

Екипът работи цялостно като провежда общите си срещи по предварително изготвен график, който включва не по-малко от две заседания месечно.

Когато не може да формира екип за подкрепа за личностно развитие на дете или ученик със специални образователни потребности, директорът на детската градина в 3-дневен срок от установяването на необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности изпраща заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКАТА.

Оценяващи екипи, в зависимост от причината:

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца и ученици с увреден слух или с нарушено зрение – и от рехабилитатор на слуха и говора или от учител на деца и ученици с нарушено зрение, съвместно с учителите в групата в детската градина/класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището.

Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици в риск се извършва от психолог и/или от социален работник в детската градина или в училището съвместно с учителите в групата в детската градина/класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището. Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда.

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с изявени дарби се извършва от учителите в групата в детската градина/класния ръководител и от учителите, които преподават на ученика в училището, съвместно с психолога или педагогическия съветник. Оценяват се конкретните области на изявени дарби и способности.

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с хронични заболявания се извършва от психолога съвместно с учителите в групата в детската градина/класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището, с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина или училището в сътрудничество с личния лекар на детето или ученика. Оценява се здравословното състояние на детето или ученика и влиянието му върху обучението.

Стъпка 2. Извършване на оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.

За извършването на оценката родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, представя следните документи:

1. заявление до директора;
2. статуси от проведени предварителни изследвания и консултации –психологични, логопедични, медицински – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето или ученика;
3. всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето или ученика, включително и документи от детската градина при наличие на такива, необходими за извършване на оценката;
4. протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия, и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при деца и ученици с хронични заболявания.

Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от 1 до 3 месеца от началото на учебната година или от подаването на заявлението на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, до директора на детската градина или училището.

Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и е функционална. При извършването на оценката на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от взаимодействието между здравословното състояние (заболявания, разстройства и нарушения) и факторите на средата (контекста) в съответствие с Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF) на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на Международната класификация на болестите – МКБ 10 на СЗО.

Оценката на функционирането на детето или ученика включва:

1. общ здравен статус на детето или ученика, физическо развитие;
2. емоционално и социално развитие (игрови умения; отношения с връстници; отношения с възрастни; социално приемливо поведение; самооценка; ниво на независимост; поведение, съответно на възрастта; умения за самообслужване и самостоятелност; риск от нараняване; хиперактивност);
3. познавателно развитие (памет; внимание; мислене; интелект);
4. езиково и говорно развитие и комуникативни умения (латерализация; гнозис и праксис; рецептивна реч; експресивна реч; писмена дейност; математически умения; невербална комуникация; комуникативна функция на езика);
5. обучение (постижения в образователния процес; обучение по учебни програми по общообразователни учебни предмети; обучение по учебни програми по учебни предмети или модули за професионално образование и обучение; участие в терапевтични програми);
6. семейни отношения (контакт с родителите или други членове от семейството, честота на контактите, качество на контактите; основни грижи и закрила; емоционална връзка и стабилност на отношенията в семейството; родителски стил на възпитание);
7. социална среда (семейна история; разширено семейство; жилищни условия; социални характеристики и ресурси на средата).

На родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, се предоставя копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. При несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности, извършена в детската градина или училището, той може да подаде заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие.

В случаите на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности по е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от училище, директорът на детската градина или училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика.

Директорът на детската градина или училището изпраща копие от протокола с оценката и решението на екипа за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика със специални образователни потребности в регионалния център за подкрепа на

процеса на приобщаващото образование в 3-дневен срок от извършването на оценката за одобряване на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности.

Стъпка 3 Изготвяне на план за подкрепа на детето, КОЙТО ВКЛЮЧВА:

1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие;
2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето или ученика за включване и участие в образователния процес и в дейността на институцията;
3. определяне на вида и формата на обучение;
4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето ѝ;
5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето ;
6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето;
7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
9. описание на екипната работа с детето или ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;
10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с децата и учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;
11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане – за дете или ученик със специални образователни потребности.

Стъпка 4 . Предоставяне на допълнителна подкрепа:

Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето се предоставя за определено време в процеса на предучилищното и образование, като:

Дългосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето в детската градина.

Стъпка 5. Проследяване на напредъка : Напредъка в развитието на детето или ученика се проследява на всеки три месеца от учебното време през учебната година и при необходимост внася промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето.

Този механизъм е приет и утвърден на Педагогически съвет № 6 /14.9.2026 година

П Л А Н

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕХАНИЗМА ЗА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА В

ДГ“КАЛИНКА“за учебната2026-2027 година

	Планирана дейност	срок	Отговорник
1.	<u>Септември:</u> -проследяване на нивото на детското развитие и даване на индивидуални препоръки за обща подкрепа, чрез мотивиращи предложения; Педагогически съвет за обсъждане и Решения за обща подкрепа Стартиране на „Интензивна работа с родители“ Дейност 2.1 „Силен старт“ Глобална тема „Адаптация на Децата в детската градина и прилагане на Механизма за адаптация „ - Подаване на заявление да РЦППО за екип ,обучение дете; - Попълване на задължителна документация за детето СОП в НЕСПУО; - Запознаване на родителите с скрининг-теста на деца 3 до 3,6 години/	До 30.9.	Учители Директор, Красимира Стоянова старши учител директор
2.	<u>Октомври:</u>Стартиране на обща подкрепа на нуждаещите се деца: -отчитане резултатите от проучване на детската активност 2.1“ Силен старт“ .Дейност 4.1 /БЕЛ;обсъждане на мотивирани предложения за обща подкрепа	5.10.2026 До 3.10. 2026 г.	Директор ПС
3.	<u>Ноември –декември</u> –провеждане на Обща подкрепа по БЕЛ и евентуални други Образователно направления –изготвяне на индивидуални планове за подкрепа и стартиране на Общата подкрепа;Анализ на резултатите от проведени Скрининг- тестове и Планове за преодоляване на дефицити	периодични	учители
4.	<u>Януари,февруари, март, април</u>- Дейности по изпълнение на графици за обща и допълнителна подкрепа		учители
5.	Май“ Анализ на резултатите от общатата и Допълнителна подкрепа и изготвяне на План за лятна работа	1.06.2026 г.	Учители ,ПС директор